

Üniversite Öğrencilerinin Akademik Hedef Yönelimi Düzeylerinin Kariyer Hedefi Tutarsızlık Düzeylerine Yönelik Etkileri: Spor Bilimleri Fakültesi Örneği*

Kaan ÇOLAKOĞLU¹, Ali Gürel GÖKSEL²

¹Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. <https://orcid.org/0009-0009-4702-9103>

²Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi. <https://orcid.org/0000-0002-3873-1322>

To cite this article/ Atf için:

Çolakoğlu, K., ve Göksel, A. G. (2024). Üniversite öğrencilerinin akademik hedef yönelimi düzeylerinin kariyer hedefi tutarsızlık düzeylerine yönelik etkileri: Spor bilimleri fakültesi örneği. *Uluslararası Bozok Spor Bilimleri Dergisi*, 5(2), 47-63.

Özet

Bu çalışmada Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin akademik hedef yönelimi düzeylerinin kariyer hedefi tutarsızlık düzeylerine yönelik etkilerinin olup olmadığının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya 2023-2024 eğitim-öğretim bahar yarıyılında Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören 131'i kadın, 172'si erkek olmak üzere toplam 303 gönüllü lisans öğrencisi katılım sağlamıştır. Araştırmada, araştırmacılar tarafından oluşturulan "Demografik Bilgi Formu"; VandeWalle, Cron ve Slocum (2001) tarafından geliştirilen, Fındıkoğlu ve Gürol (2021) tarafından Türkçeye uyarlanan "Akademik Hedef Yönelimi Ölçeği" ve Creed ve Hood (2015) tarafından geliştirilen, Yam, Alkın ve Barut (2020) tarafından Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılan "Kariyer Hedef Tutarsızlık Ölçeği" yer almaktadır. Araştırmada ulaşılan verilerin analizinde SPSS 22.0 programından yararlanılmıştır. Elde edilen verilerin frekans ve yüzde analizi, basıklık (kurtosis) ve çarpıklık (skewness) analizi, t-testi analizi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testi ve korelasyon analizleri yapılmıştır. Araştırmanın sonucu olarak, Spor Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören lisans öğrencilerinin akademik hedef yönelimi düzeylerinin kariyer hedefi tutarsızlık düzeyleriyle negatif yönde anlamlı ilişkiye sahip olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, öğrencilerin akademik hedef yönelimi düzeyleri ile genel not ortalamaları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Cinsiyet değişkeninde kaçınma alt boyutu hariç tüm ölçek ve alt boyutlarda anlamlı farklılığa; yaş ve bölüm değişkeninde kanıtama ve kaçınma alt boyutlarında anlamlı farklılığa; genel not ortalaması değişkeninde ise AHYÖ ve öğrenme alt boyutunda anlamlı farklılığa ulaşılmıştır. Sınıf değişkeninde herhangi bir anlamlı farklılığa ulaşılmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Akademik Hedef Yönelimi, Akademik Başarı, Kariyer Hedefi, Tutarsızlık, Spor Bilimleri

The Effects of University Students' Academic Goal Orientation Levels on Their Career Goal Discrepancy Levels: The Case of Faculty of Sport Sciences

Abstract

In this study, it was aimed to examine whether the academic goal orientation levels of the students of the Faculty of Sport Sciences have an effect on their career goal discrepancy levels. A total of 303 voluntary undergraduate students (131 female and 172 male) studying at Muğla Sıtkı Koçman University, Faculty of Sport Sciences in the spring semester of the 2023-2024 academic year participated in the study. The study included the "Demographic Information Form" created by the researchers; the "Academic Goal Orientation Scale" developed by VandeWalle, Cron, and Slocum (2001) and adapted into Turkish by Fındıkoğlu and Gürol (2021); and the "Career Goal Discrepancy Scale" developed by Creed and Hood (2015) and validity and reliability study in Turkish by Yam, Alkin, and Barut (2020). SPSS 22.0 program was used to analyze the data obtained in the study. Frequency and percentage analysis, kurtosis and skewness analysis, t-test analysis, one-way analysis of variance (ANOVA) test and correlation analysis were performed. As a result of the study, it was determined that the academic goal orientation levels of undergraduate students studying at the Faculty of Sport Sciences had a significant negative relationship with career goal discrepancy levels. In addition, it was concluded that there was a significant positive relationship between the academic goal orientation levels of the students and their grade point averages. Significant differences were found in all scales and sub-dimensions except for the avoidance sub-dimension in the gender variable; significant differences were found in the proving and avoidance sub-dimensions in the age and department variables; and significant differences were found in the grade point average variable in the AGOS and learning sub-dimension. No significant difference was found in the class variable.

Keywords: Academic Goal Orientation, Academic Achievement, Career Goal, Discrepancy, Sport Sciences

*TÜBİTAK "2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı" kapsamında 1919B012217129 proje numarası ile desteklenmiştir.

Sorumlu yazar: Kaan ÇOLAKOĞLU

GİRİŞ

Üniversiteler bilimin odağında bulunan, bilimselliğin keşfedilip sergilendiği ve eğitimin gerçekleştiği kurumlardır (Aydın, 2022). Üniversitelerde gerçekleştirilen eğitim sistemi, öğrencilere akademik hedef ve kariyer hedefi kazandırmada en önemli basamaktır. Öğrencilerin hedef belirlemesi, ilerleyecekleri rotada karşı karşıya kaldıkları engellerde bir motivasyon kaynağıdır (Yeğintürk ve Siyez, 2023). Üniversite öğrencilerinin gelecekteki kariyer basamaklarına varabilmeleri için akademik hedef yönelimlerini belirlemiş olmaları gerekmektedir. Hedef yönelimi, eylemin nedenlerini saptayan; entegre olmuş görüş, yükleme ve his biçimleri ile farklı etkinlikleri yerine getirmek için çeşitli metot ve girişim stratejileri şeklinde ifade edilmektedir (Ames, 1992; Halitoğlu ve Kısaç, 2023). Akademik hedef yönelimi ise ileriye dönük olarak öğrencinin akademik olarak nitelendirilmiş hedef ve davranışlara karşı tutumunun oluşması, akademik alanda bilgi, beceri kazanması ve kendini gerçekleştirecek farkındalığa sahip olması anlamına gelmektedir.

Üniversite öğrencilerinin öğrenme sürecindeki niteliği elde edebilmeleri, eğitimdeki hedef ve aşamalarla ilişkilendirilmiş ve bu sürecin toplumsal ve akademik hedeflere dayalı bir yaklaşıma sahip olduğu belirtilmiştir (Covington, 2000; Çimen, Koçyiğit ve Doğan, 2022). Hedef yönelimi kuramcılarının perspektifi dahilinde öğrenciler hedeflerine erişebilmek amacıyla akademik vazifelerde bulunurlar (Kassaw ve Astatke, 2017). Bu akademik vazifelere: sınavlar, tezler, projeler, dönem ödevleri, sunumlar ve araştırmalar gibi örnekler verilebilir. Öğrencilerin akademik hedeflerine bu vazifeler ile istikrarlı bir şekilde yönelmeleri halinde hedefledikleri başarıya ulaşmaları kolaylaşabilir. Böylece, üniversite öğrencilerinin eğitim yaşamlarında başarıya ulaşabilmeleri adına akademik hedef yönelimin değeri açığa çıkmış olur (Çimen vd., 2022). Ayrıyeten akademik hedefler, eğitim aşamasında bireyin başarıya ulaşmasına ya da ulaşamamasına yönelik kişisel motivasyonun kapsamını ve doğrultusunu açıklar nitelikte olduğundan dolayı da değer taşımaktadır (Lazcano vd., 2022; Sparfeldt vd., 2015).

Akademik hedef kadar önemli olan bir başka hedef ise kariyer odaklı hedeflerdir; bu hedefler birbirlerine etki ederek ve destekleyerek iç içe geçmiş durumdadır. Akademik ve kariyer hedeflerin izinden gitmek öğrenciler açısından oldukça önemlidir (Akyüz ve Durmuş, 2022; Chamandy ve Gaudreau, 2019). Çünkü iki hedefte öğrencilerin yaşamlarını şekillendirecek etkiye sahiptir. Kariyer hedefi, kişinin çalışma hayatında ileride hangi konumda olmasını arzuladığıdır; sözün kısası kişinin kılavuzudur (Korkmaz ve Kırdök, 2019; Özden, 2007). Üniversite öğrencileri, kendilerinde fark ettikleri tarafları ile kariyer fırsatlarına yönelik incelemeleri neticesinde bir kariyer hedefi belirler (Demircioğlu, Özdemir, Özben ve Yılmaz, 2023; Güldü ve Ersoy Kart, 2017; Jaffe ve Scott, 1991). Ayrıca, kişinin kariyer hedefinin seçim sürecini etkileyen içsel faktörler arasında: kişinin özgün nitelikleri, kabiliyeti, benliği, merakları, davranışları ve itikadı da yer alırken; kişinin yaşadığı yerin sosyal karakteristik profili, ilerleme seviyesi, eğitim metotları, aile ve ortam gibi faktörler de dışsal etkenler arasında yerini alır (Can, Akgün ve Kavuncubaşı, 2001; Çeşmeci, Çalışkan ve Özsoy, 2020; Şimşek ve Çelik, 2009). Özellikle kişiye özgü nitelikleri ve becerileri fark etmek kariyer yaşamının şekillendirilme evresinde son derece kritik bir rol oynar (Oruç ve Sunman, 2023; Walker, 1980). Öğrencilerin eğitim aldıkları bölümleri tamamlamalarından itibaren yönelecekleri alanlara karar vermeleri, kariyer hedefleri safhasında mühim bir yere sahiptir

(Kaval ve Gököğlan, 2020). Belirlenen kariyer hedefi, öğrencileri daha disiplinli ve motivasyonlu bir şekilde ilerlemeleri için teşvik eder ve akademik hedef yönelimine doğru iter. Bu yönelim sayesinde kazanılan akademik başarılar, öğrencilerin kariyer hedeflerine erişebilmeleri için gerekli olan yetenek ve bilgi kazanımlarına olanak sağlayabilir. Bu kazanımlar öğrencilerin fırsatları ve güçlü yönlerini keşfetmelerine imkan sunarak kariyer vizyonlarını daha net bir hale getirme fırsatını mümkün kılar.

Üniversite öğrencilerinin kariyer hedeflerinde olduğu gibi akademik hedef yönelimlerini de etkileyen birçok faktörden bahsedilebilir. Bu faktörlerden bazıları: öğrencilerin aile durumu, akran grubu, üniversite ortamı, not ortalaması, bölümü, sınıfı vb. gibi çeşitli değişkenlerdir. İçsel ve dışsal hedef yönelimleri ve görev önemi de öğrencilerin faaliyetlerine dair tutkuyu ve sadık kalmayı devam ettirme ya da akademik hedefe erişim istikametinde emek sarf etme isteğini ve gücünü artıran faktörler arasında yer alır (Moses, 2019). Üniversite öğrencilerinin içsel hedef yönelimlerine: sınavlardan yüksek not almak, ortalamalarını yüksek tutmak, bilgi düzeylerini artırmak ve akademik başarılar elde etmek; dışsal hedef yönelimlerine ise: başarılı öğrencilerle rekabet etmek, hocalarının ve arkadaşlarının taktirini kazanmak ve üniversite ortamında başarısıyla tanınmak gibi örnekler verilebilir. Tüm bu faktörler öğrencilerin akademik hedef yönelimi düzeylerini artırabilir ya da azaltabilir özelliğe sahiptir.

Bunun yanı sıra öğrencilerin her ne kadar akademik ve kariyer hedef yönelimi olsa da kariyer hedefi tutarsızlığı ve kariyer stresi gibi olumsuz durumlar da görülebilir. Kariyer hedefi tutarsızlığı, kişinin kariyeri bakımından ileriki zamanlarda var olmayı hedeflediği nokta ve arzuladığı kariyer hedefleri ile içerisinde yer aldığı hâlihazırdaki kariyer derecesi arasında meydana gelen ahenksizlik ve düzensizlik şeklinde ifade edilebilir (Carver ve Scheier, 1990; Higgins, 1987; Yam, Alkın ve Barut, 2020). Zamanla hedefler tekrardan değerlendirildiğinde birtakım tutarsızlıklar oluşabilir ve bu tutarsızlıklar da hedef yönelimine olumsuz düzeyde etki gösterebilir (Fındıkoğlu, 2019; Williams, Donovan ve Dodge, 2000). Üniversite öğrencilerinin, kariyer evrelerinde karşılaştıkları problemler ve stres faktörleri içinde: bireysel tercih yapma sürecinde kendilerini düşük düzeyde hissetme, öz farkındalık eksikliği ve doğru hedefler seçiminde güçlük çekme ile ilgili meseleler görülmektedir (Bozyiğit ve Gökbaraz, 2020; Işık, 2010). Ayrıca mevcut çalışmalar kariyer hedeflerinde tutarsızlık yaşayanların umut derecelerinin düştüğünü bunun da bireylerin becerilerini, tutkularını ve ilkelerini elverişli düzeyde analiz edememelerine, net hedefler belirleyememelerine, uygun kariyer seçimi ve yeteneklerini tanımlamakta problemler yaşamalarına sebebiyet verdiğini göstermektedir (Yeğintürk ve Siyez, 2023). Bu olumsuz durumları yaşayan öğrenciler akademik ve kariyer hedef yönelimlerinde geri planda kalabilmekte ve yaşamları üzerinde negatif etkiye sahip olabilmektedirler. Bu durum potansiyellerinin azalmasına ve eğitimlerinde performans düşüşü yaşamalarına neden olur. Ayrıca, bu olumsuz durumlar; öğrencilerde özsaygı ve özgüven kaybı yaşama, sosyal ilişkilerde zorluklar çekme ve yaşam tatmininin azalması gibi öz gelişim alanlarında da bazı etkilere sebebiyet verebilir. Bu zorluklara karşı koyabilmek ve iyileşme gösterebilmek için doğru motivasyon araçları, elverişli yardım ve metotları aramak kritik bir adımdır.

Öğrenciler tarafından algılanan bu problemler ve stres kaynakları öğrencilerin motivasyonsuzluğuna yol açarak akademik ve kariyer alanında hedef yönelimi düzeyinde düşüklüğe yol açabilir. Bu nedenle akademik motivasyon, öğrencilerin seçmiş oldukları

akademik hedeflere erişebilmeleri amacıyla içlerindeki arzu ve heves durumunu ifade ettiğinden (Arslankoç ve Koçak, 2023; Gömlüksiz ve Serhatlıoğlu, 2013) dolayı ve öğrencilerin üniversite hayatı süresince kariyer hedeflerindeki tutarsızlıklarının ve ciddi problemlerin üstesinden gelmelerine veya etkilerinin düşürülmesine olanak sağlaması açısından gerekliliği mecburi bir faktör olarak görölmektedir. Çünkü motivasyonun öğrencilerde var olma ya da var olmama durumu, öğrencinin öğrenim yaşamını etkiler niteliktedir (Sarıçam ve Erdemir, 2019).

Üniversite öğrencilerinin akademik hedef yönelimlerinin düşük düzeyde olması: eğitime karşı olumsuz tutum sergilemelerine, öğrenmeye karşı isteksiz olmalarına, sınavlardan düşük not almalarına sebep olabilir. En önemlisi de öğrenciler kariyer hedeflerinde tutarsızlık yaşayarak gelecek kaygısı, kariyer stresi ve başarısızlık korkusu düzeylerini artırabilirler. Yüksek düzeyde akademik hedef yönelimine sahip olan üniversite öğrencilerinde ise: akademik başarılarının, not ortalamalarının, motivasyon düzeylerinin ve akademik yeterliliklerinin yüksek olduğu görülebilir. Akademik hedeflere güçlü bir şekilde yönelen öğrencilerin kariyer hedeflerinde tutarsızlık yaşama olasılıkları düşük olmakla birlikte, olumsuz durumlara karşı pozitif kalmaları ve çeşitli konularda hedef koyma gibi isteklere de sahip olmaları görülebilir.

Sonuç olarak, akademik hedef ve kariyer hedef yönelimi üniversite öğrencileri için son derece kritik unsurlardır. Bu unsurların önemini kavrayan ve net bir şekilde belirleyen öğrenciler, etkili ve planlı bir akademik ve kariyer hedef yönelimiyle kariyer hedeflerinde tutarsızlık, stres ve diğer önemli problemlerin önüne geçebilirler. Ayrıca bu hedefler sayesinde, etkili zaman yönetimi ve özgüven gelişimi gibi konularda da ilerleme sağlayabilirler. Literatür incelendiğinde, Spor Bilimleri Fakültesinde okuyan öğrencilerin akademik hedef yönelimi düzeylerinin kariyer hedefi tutarsızlık düzeylerine yönelik etkilerini belirlemeye yönelik bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu doğrultuda araştırmanın amacı, Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin akademik hedef yönelimi düzeylerinin kariyer hedefi tutarsızlık düzeylerine yönelik etkilerinin incelenmesi ve ilgili literatüre katkıda bulunulmasıdır. Bu düşüncelerden hareketle araştırmanın ana problem cümlesinin yanında cevap aranacak soru ve hipotezler aşağıdaki gibidir.

H1: Akademik hedef yönelimi düzeyi yüksek öğrencilerde kariyer hedefi tutarsızlık düzeyi düşüktür.

H2: Öğrencilerin genel not ortalamaları ile akademik hedef yönelimi düzeyleri arasında pozitif, kariyer hedefi tutarsızlık düzeyleri arasında negatif yönde ilişki vardır.

H3: Cinsiyet değişkenine göre öğrencilerin akademik hedef yönelimi düzeyleri ve kariyer hedefi tutarsızlık düzeyleri farklılaşmaktadır.

H4: Sınıf değişkenine göre öğrencilerin akademik hedef yönelimi düzeyleri ve kariyer hedefi tutarsızlık düzeyleri farklılaşmaktadır.

H5: Bölüm değişkenine göre öğrencilerin akademik hedef yönelimi düzeyleri ve kariyer hedefi tutarsızlık düzeyleri farklılaşmaktadır.

H6: Yaş değişkenine göre öğrencilerin akademik hedef yönelimi düzeyleri ve kariyer hedefi tutarsızlık düzeyleri farklılaşmaktadır.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Nicel araştırma yöntemlerinden biri olan anket tekniğinin tercih edildiği araştırmada, Spor Bilimleri öğrencilerinin akademik hedef yönelimi düzeylerinin kariyer hedefi tutarsızlık düzeylerine yönelik etkileri incelenmiştir. Araştırma, genel tarama modellerinden, ilişkisel tarama modeli örnek alınarak yapılmıştır. “Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekilde betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır, ilişkisel tarama modelleri, iki veya daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir” (Karasar, 2000).

Araştırmanın Evren ve Örnekleme

Araştırmanın evrenini 2023-2024 eğitim ve öğretim bahar yarıyılında MSKÜ Spor Bilimleri Fakültesi öğrencileri oluşturmuştur. Örneklemini ise Spor Bilimleri Fakültesinin tüm bölümlerinde (Beden Eğitimi ve Spor, Antrenörlük Eğitimi, Spor Yöneticiliği ve Rekreasyon) aktif olarak öğrenimlerine devam eden 303 lisans öğrencisi oluşturmuştur.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada Demografik Bilgi Formu, Akademik Hedef Yönelimi Ölçeği ve Kariyer Hedefi Tutarsızlık Ölçeği kullanılmıştır.

Demografik Bilgi Formu

İlk bölümde yapılan literatür araştırması sonucunda araştırma sonuçları ile ilişkili olabileceği düşünülen ve araştırmacılar tarafından oluşturulan Demografik Bilgi Formu yer almaktadır ve cinsiyet, yaş, bölüm, sınıf ve genel not ortalaması değişkenlerinden oluşmaktadır.

Akademik Hedef Yönelimi Ölçeği

İkinci bölümde katılımcıların akademik hedef yönelimi düzeylerinin tespit edilmesi amacıyla VandeWalle, Cron ve Slocum (2001) tarafından geliştirilen, Fındıkoğlu ve Gürol (2021) tarafından Türkçeye uyarlanan “Akademik Hedef Yönelimi Ölçeği” (AHYÖ) kullanılmıştır. Ölçek toplam 13 madde ve 3 alt boyut (öğrenme, kanıtlama ve kaçınma) altında toplanmıştır. Alt boyutlara ilişkin güvenirlik katsayıları “öğrenme” alt boyutu için .80, “kanıtlama” alt boyutu için .86, “kaçınma” alt boyutu için .83 ve toplam ölçeğin Cronbach Alpha kat sayısı ise 0.84 olarak tespit edilmiştir. 7’li Likert tipindeki ölçek, “1=Kesinlikle Katılmıyorum, 2=Katılmıyorum, 3=Biraz Katılmıyorum, 4=Kararsızım, 5=Biraz Katılıyorum, 6=Katılıyorum ve 7=Kesinlikle Katılıyorum” şeklinde derecelendirilmiştir.

Kariyer Hedefi Tutarsızlık Ölçeği

Üçüncü bölümde ise katılımcıların kariyer hedefi tutarsızlık düzeylerinin tespit edilmesi amacıyla Creed ve Hood (2015) tarafından geliştirilen, Yam vd. (2020) tarafından Türkçe geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılan “Kariyer Hedef Tutarsızlık Ölçeği” (KHTÖ) kullanılmıştır. Ölçek toplam 12 maddeden ve tek boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin Cronbach Alpha katsayısı 0.96 olarak tespit edilmiştir. 7’li Likert tipindeki ölçek, “1=Çok Az - 7=Çok Fazla” şeklinde derecelendirilmiştir.

Bu araştırmada kullanılan ‘‘Kariyer Hedef Tutarsızlık ˆleđi’’ (KHTˆ); Creed ve Hood (2015) tarafından geliştirilen ve 2023 yılında Yeđintˆrk ve Siyez tarafından Tˆrkeye uyarlanan ‘‘Kariyer Hedeflerinde Uyuşmazlık ˆleđi’’ (KHUˆ) ile benzer niteliktedir. KHTˆ’nˆn tercih nedeni, araştırmaya KHUˆ’nˆn literatˆrde yerini almadan ˆnce başlanmış olmasıdır.

Verilerin Analizi

Araştırmada toplanan veriler SPSS 22.0 programına girilmiştir. Verilerin normal dağılım varsayımını karşılayıp karşılamadıkları basıklık (kurtosis) ve arpıklık (skewness) katsayıları ile değerlendirilmiştir. Çarpıklık ve basıklık değerlerinin +1,500 ve -1,500 değerleri arasındaysa dağılımın normal dağılım olduğu kabul edilir (Tabachnick ve Fidell, 2013). Normal dağılım varsayımına gˆre belirlenmiş korelasyon yˆntemiyle, ˆniversite ˆđrencilerinin akademik hedef yˆnelimi dˆzeylerinin kariyer hedefi tutarsızlık dˆzeylerine yˆnelik etkileri incelenmiştir. Elde edilen verilerin frekans ve yˆzde analizi, t-testi analizi, tek yˆnlˆ varyans analizi (ANOVA) testi yapılarak gruplar arasında farklılıkların olup olmadığı belirlenmiştir. ANOVA testinde, gruplar arasında anlamlı bir farklılık tespit edilenlerin ardından, bu farkın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla Post-Hoc analizleri uygulanmıştır. Bu bağlamda varyansların homojenliği Levene testi ile belirlenmiş olup varyansların eşit olduğu durumlarda gruplar arasında az fark varsa Gabriel testi (bˆlˆm değişkeni; kanıtlama ve kaçınma alt boyutları); gruplar arasında çok fark varsa Hochberg’s GT2 testi (yaş değişkeni; kaçınma alt boyutu, genel not ortalaması değişkeni; AHYˆ ve ˆđrenme alt boyutu) uygulanmıştır. Varyansların eşit olmadığı durumlarda ise Games-Howell testi (yaş değişkeni; kanıtlama alt boyutu) kullanılmıştır.

BULGULAR

Tablo 1. Katılımcıların demografik ˆzelliklerine ilişkin bilgiler

Değişkenler		n	%
Cinsiyet	Kadın	131	43,2
	Erkek	172	56,8
Yaş	18-20 Yaş	111	36,6
	21-23 Yaş	160	52,8
	24 Yaş ve ˆzeri	32	10,6
Bˆlˆm	Beden Eğitimi ve Spor	61	20,1
	Antrenˆrlˆk Eğitimi	74	24,4
	Spor Yˆneticiliđi	85	28,1
	Rekreasyon	83	27,4
Sınıf	1. Sınıf	77	25,4
	2. Sınıf	66	21,8
	3. Sınıf	74	24,4
	4. Sınıf veya Uzatmalı	86	28,4
Genel Not Ortalaması	0-1.99	27	8,9
	2.00-2.49	82	27,1
	2.50-2.99	112	37,0
	3.00-4.00	82	27,1
Toplam		303	100

Tablo 1 katılımcıların demografik özelliklerini göstermektedir. Bu bilgilere göre araştırmaya katılan gönüllü öğrencilerin 131'i (%43,2) kadın, 172'si (%56,8) erkektir. Araştırmada yer alan öğrencilerin yaşları incelendiğinde 111'i (%36,6) 18-20 yaş, 160'ı (%52,8) 21-23 yaş ve 32'si (%10,6) 24 yaş ve üzeri grupta yer almaktadır. Katılımcıların bölümlere göre dağılımlarına bakıldığında 61'i (%20,1) Beden Eğitimi ve Spor, 74'ü (%24,4) Antrenörlük Eğitimi, 85'i (%28,1) Spor Yöneticiliği ve 83'ü (%27,4) Rekreasyon Bölümü öğrencilerinden oluşmaktadır. Katılımcıların sınıflara göre dağılımları incelendiğinde 77'si (%25,4) 1. sınıf, 66'sı (%21,8) 2. sınıf, 74'ü (%24,4) 3. sınıf ve 86'sı (%28,4) 4. Sınıf veya uzatmalı öğrencidir. Katılımcıların genel not ortalamasına ilişkin dağılımlarına bakıldığında ise 27'si (%8,9) 0-1.99 arası, 82'si (%27,1) 2.00-2.49 arası, 112'si (%37,0) 2.50-2.99 arası ve 82'si (%27,1) 3.00-4.00 arası ortalamaya sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 2. AHYÖ ve KHTÖ'nün ortalama değerleri

	N	Min.	Max.	\bar{x}	Ss	Çarpıklık	Basıklık	α
AHYÖ	303	1,92	5,77	4,197	0,649	-0,418	0,282	0,789
Öğrenme	303	1,00	7,00	4,657	1,287	-0,455	-0,292	0,765
Kanıtlama	303	1,00	7,00	4,405	1,585	-0,318	-0,934	0,821
Kaçınma	303	1,00	7,00	3,663	1,125	0,311	0,001	0,637
KHTÖ	303	1,00	5,83	2,877	1,271	0,244	-0,926	0,912

Tablo 2'de katılımcıların AHYÖ ve KHTÖ'den aldıkları puanlar görülmektedir. Sonuçlar incelendiğinde AHYÖ'den alınan aritmetik ortalamanın 4,197 ve KHTÖ'den alınan aritmetik ortalamanın da 2,877 olduğu tespit edilmiştir. Alt boyutlarda ulaşılan aritmetik ortalamalar incelendiğinde öğrenme 4,657, kanıtlama 4,405 ve kaçınma 3,663 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. AHYÖ'de çarpıklık (-,418) ve basıklık (,282), KHTÖ'de ise çarpıklık (,244) basıklık (-,926) olarak tespit edilmiş ve verilerin normal dağılım gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Alt boyutlar incelendiğinde öğrenme alt boyutunda çarpıklık (-,455) basıklık (-,292), kanıtlama alt boyutunda çarpıklık (-,318) basıklık (-,934) ve kaçınma alt boyutunda çarpıklık (,311) basıklık (,001) olarak bulunmuştur. Ölçekler ve alt boyutların Cronbach Alpha değerlerine bakıldığında ise AHYÖ'nün ,789 ve KHTÖ'nün ,912 olduğu tespit edilmiştir. Alt boyutların Cronbach Alpha değerlerine bakıldığında ise öğrenme ,765, kanıtlama ,821 ve kaçınma ,637 olarak tespit edilmiş ve ölçeklerin ve alt boyutların Cronbach Alpha değerlerinin yüksek seviyede güvenilir olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 3. Cinsiyet değişkeni t-testi sonucu

	Cinsiyet	n	\bar{x}	Ss	t	p
AHYÖ	Kadın	131	4,318	0,621	2,850	,005*
	Erkek	172	4,106	0,657		
Öğrenme	Kadın	131	4,900	1,200	2,905	,004*
	Erkek	172	4,472	1,322		
Kanıtlama	Kadın	131	4,690	1,573	2,759	,006*
	Erkek	172	4,189	1,564		
Kaçınma	Kadın	131	3,554	1,190	-1,477	,141
	Erkek	172	3,746	1,068		
KHTÖ	Kadın	131	2,584	1,187	-3,562	,000*
	Erkek	172	3,099	1,291		

*p<,05

Tablo 3 incelendiğinde kaçınma alt boyutunda (p=,141>,05) herhangi bir anlamlı farklılığa ulaşılmamış ancak AHYÖ'de (p=,005<,05) kadın katılımcıların ortalamasının; KHTÖ'de (p=,000<,05) erkek katılımcıların ortalamasının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Alt boyutlara baktığımızda ise öğrenme alt boyutunda ($p=,004<,05$) ve kanıtlama alt boyutunda ($p=,006<,05$) kadın katılımcıların ortalamasının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4. Katılımcıların yaş değişkenine göre ANOVA sonuçları

	Yaş	n	\bar{x}	σ	F	p	Post-Hoc
AHYÖ	18-20 Yaş	111	4,232	0,577	,276	,759	-
	21-23 Yaş	160	4,172	0,695			
	24 Yaş ve Üzeri	32	4,204	0,665			
Öğrenme	18-20 Yaş	111	4,686	1,162	,048	,953	-
	21-23 Yaş	160	4,643	1,314			
	24 Yaş ve Üzeri	32	4,625	1,570			
Kanıtlama	18-20 Yaş	111	4,626	1,382	3,704	,026*	1>3
	21-23 Yaş	160	4,379	1,641			
	24 Yaş ve Üzeri	32	3,773	1,815			
Kaçınma	18-20 Yaş	111	3,553	0,986	4,518	,012*	3>1,2
	21-23 Yaş	160	3,630	1,131			
	24 Yaş ve Üzeri	32	4,212	1,395			
KHTÖ	18-20 Yaş	111	2,867	1,272	,545	,580	-
	21-23 Yaş	160	2,840	1,241			
	24 Yaş ve Üzeri	32	3,096	1,426			

* $p<,05$

Tablo 4'te yaş değişkenine göre ulaşılan sonuçlar incelendiğinde, kanıtlama ($p=,026<,05$) ve kaçınma ($p=,012<,05$) alt boyutu dışındaki ölçeklerde ve alt boyutta anlamlı farklılığa ulaşılmamıştır. Elde edilen sonuçlara göre kanıtlama alt boyutunda 18-20 yaş aralığındaki öğrencilerin 24 ve üzeri yaş aralığındaki öğrencilere göre daha yüksek ortalamalara sahip oldukları tespit edilmiştir. Kaçınma alt boyutunda ise 24 ve üzeri yaş aralığındaki öğrencilerin, 18-20 yaş ve 21-23 yaş aralığındaki öğrencilere göre daha yüksek ortalamaya sahip olduğu belirlenmiştir. AHYÖ ($p=,759>,05$), KHTÖ ($p=,580>,05$) ve öğrenme alt boyutu ise ($p=,953>,05$) olarak tespit edilmiştir.

Tablo 5. Katılımcıların bölüm değişkenine göre ANOVA sonuçları

	Bölüm	n	\bar{x}	σ	F	p	Post-Hoc
AHYÖ	Beden Eğitimi ve Spor	61	4,142	0,614	,325	,808	-
	Antrenörlük Eğitimi	74	4,172	0,667			
	Spor Yöneticiliği	85	4,238	0,646			
	Rekreasyon	83	4,218	0,670			
Öğrenme	Beden Eğitimi ve Spor	61	4,582	1,234	,304	,822	-
	Antrenörlük Eğitimi	74	4,699	1,265			
	Spor Yöneticiliği	85	4,744	1,303			
	Rekreasyon	83	4,587	1,342			
Kanıtlama	Beden Eğitimi ve Spor	61	4,213	1,500	3,462	,017*	3>2
	Antrenörlük Eğitimi	74	4,185	1,681			
	Spor Yöneticiliği	85	4,867	1,444			
	Rekreasyon	83	4,271	1,626			
Kaçınma	Beden Eğitimi ve Spor	61	3,734	1,230	3,806	,011*	4>3
	Antrenörlük Eğitimi	74	3,740	1,051			
	Spor Yöneticiliği	85	3,331	1,036			
	Rekreasyon	83	3,881	1,138			
KHTÖ	Beden Eğitimi ve Spor	61	2,823	1,297	,898	,442	-
	Antrenörlük Eğitimi	74	2,701	1,194			
	Spor Yöneticiliği	85	2,929	1,319			
	Rekreasyon	83	3,019	1,270			

* $p<,05$

Tablo 5’de katılımcıların bölüm değişkenine göre ulaşılan sonuçları incelendiğinde, kanıtlama ($p=,017<,05$) ve kaçınma ($p=,011<,05$) alt boyutu dışındaki ölçeklerde ve alt boyutta anlamlı farklılığa ulaşılmamıştır. Elde edilen sonuçlara göre, kanıtlama alt boyutunda Spor Yöneticiliği bölümü öğrencileri, Antrenörlük Bölümü öğrencilerine göre daha yüksek ortalamaya sahip oldukları tespit edilmiştir. Kaçınma alt boyutunda ise Rekreasyon bölümü öğrencileri, Spor Yöneticiliği bölümü öğrencilerine göre daha yüksek ortalamaya sahip olduğu tespit edilmiştir. AHYÖ’de ($p=,808>,05$), KHTÖ’de ($p=,442>,05$) sonucuna ulaşılmış, öğrenme alt boyutunda ise ($p=,822>,05$) olarak bulunmuştur.

Tablo 6. Katılımcıların sınıf değişkenine göre ANOVA sonuçları

	Sınıf	n	\bar{x}	σ	F	p
AHYÖ	1. Sınıf	77	4,240	0,625	,952	,416
	2. Sınıf	66	4,222	0,544		
	3. Sınıf	74	4,087	0,683		
	4. Sınıf	86	4,235	0,712		
Öğrenme	1. Sınıf	77	4,584	1,261	,196	,899
	2. Sınıf	66	4,693	1,140		
	3. Sınıf	74	4,733	1,260		
	4. Sınıf	86	4,630	1,446		
Kanıtlama	1. Sınıf	77	4,564	1,409	,902	,441
	2. Sınıf	66	4,507	1,374		
	3. Sınıf	74	4,168	1,620		
	4. Sınıf	86	4,389	1,836		
Kaçınma	1. Sınıf	77	3,706	1,013	,954	,415
	2. Sınıf	66	3,618	1,062		
	3. Sınıf	74	3,505	1,042		
	4. Sınıf	86	3,795	1,318		
KHTÖ	1. Sınıf	77	3,043	1,339	1,181	,317
	2. Sınıf	66	2,819	1,320		
	3. Sınıf	74	2,965	1,179		
	4. Sınıf	86	2,696	1,241		

* $p<,05$

Tablo 6’da sınıf değişkenine göre ulaşılan sonuçlar incelendiğinde ölçeklerin genelinde ve alt boyutlarda anlamlı farklılığa ulaşılmamıştır. AHYÖ ($p=,416>,05$) ve KHTÖ’de ($p=,317>,05$) sonuçlarına ulaşılmıştır. Alt boyutlarda ise öğrenme ($p=,899>,05$), kanıtlama ($p=,441>,05$) ve kaçınma ($p=,415>,05$) olarak tespit edilmiştir.

Tablo 7. Katılımcıların genel not ortalaması değişkenine göre ANOVA sonuçları

	Genel Not Ortalaması	n	\bar{x}	σ	F	p	Post-Hoc
AHYÖ	0-1.99	27	4,037	0,727	5,658	,001*	3,4>2
	2.00-2.49	82	3,999	0,618			
	2.50-2.99	112	4,252	0,620			
	3.00-4.00	82	4,375	0,639			
Öğrenme	0-1.99	27	4,157	1,129	7,043	,000*	4>1,2
	2.00-2.49	82	4,301	1,266			
	2.50-2.99	112	4,721	1,265			
	3.00-4.00	82	5,091	1,249			
Kanıtlama	0-1.99	27	4,250	1,597	1,489	,218	-
	2.00-2.49	82	4,213	1,467			
	2.50-2.99	112	4,366	1,608			
	3.00-4.00	82	4,704	1,648			
Kaçınma	0-1.99	27	3,770	1,335	,988	,399	-
	2.00-2.49	82	3,585	0,977			
	2.50-2.99	112	3,785	1,054			
	3.00-4.00	82	3,539	1,272			

KHTÖ	0-1.99	27	3,160	1,353	1,698	,167	-
	2.00-2.49	82	3,066	1,280			
	2.50-2.99	112	2,723	1,262			
	3.00-4.00	82	2,804	1,229			

*p<,05

Tablo 7’de genel not ortalaması değişkenine göre ulaşılan sonuçlar incelendiğinde AHYÖ (p=,001<,05) ve öğrenme (p=,000<,05) alt boyutu haricinde herhangi bir anlamlı farklılığa ulaşılmamıştır. AHYÖ’de ulaşılan sonuçlara göre 2.50-2.99 ve 3.00-4.00 aralığındaki genel not ortalamasına sahip olan öğrenciler, 2.00-2.49 aralığındaki ortalamaya sahip olan öğrencilere göre ortalamaları daha yüksektir. Öğrenme alt boyutunda ise 3.00-4.00 aralığındaki genel not ortalamasına sahip olan öğrenciler, 0-1.99 ve 2.00-2.49 aralığındaki ortalamaya sahip olan öğrencilere göre ortalamaları daha yüksektir. KHTÖ’de (p=,167>,05) sonucuna ulaşılmış, alt boyutlarda kanıtlama (p=,218>,05) ve kaçınma (p=,399>,05) olarak tespit edilmiştir.

Tablo 8. Katılımcıların korelasyon analizi

	n	\bar{x}	σ	1	2	3	4	5
AHYÖ	303	4,197	0,649	1	,695**	,570**	,223**	-,101*
Öğrenme	303	4,657	1,287	,695**	1	,231**	-,132*	-,233**
Kanıtlama	303	4,405	1,585	,570**	,231**	1	-,483**	-,010
Kaçınma	303	3,663	1,125	,223**	-,132*	-,483**	1	,072
KHTÖ	303	2,877	1,271	-,101*	-,233**	-,010	,072	1

**p<,01 *p<,05

Yapılan Pearson korelasyon analizi sonucuna göre akademik hedef yönelimi ile kariyer hedefi tutarsızlığı arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur (r=,101, p=,039<,05). Ulaşılan sonuçlara göre öğrencilerin akademik hedef yönelimi düzeyi arttıkça kariyer hedefi tutarsızlık düzeylerinin negatif yönde etkilendiği ve azaldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 9. Katılımcıların genel not ortalaması değişkeni ile korelasyon analizi

	n	1	2	3	4	5	6
AHYÖ	303	1,000	,681**	,561**	,209**	-,113*	,235**
Öğrenme	303	,681**	1,000	,216**	-,118*	-,242**	,282**
Kanıtlama	303	,561**	,216**	1,000	-,459**	-,004	,122*
Kaçınma	303	,209**	-,118*	-,459**	1,000	,071	-,033
KHTÖ	303	-,113*	-,242**	-,004	,071	1,000	-,096
GANO	303	,235**	,282**	,122*	-,033	-,096	1,000

**p<,01 *p<,05

Yapılan Spearman korelasyon analizi sonucuna göre akademik hedef yönelimi ile genel not ortalaması arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur (r=,235, p=,000<,01). Kariyer hedefi tutarsızlığı ile genel not ortalaması arasında ise negatif yönde bir ilişki tespit edilse de bunun istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olmadığı sonucuna varılmıştır (r=,096, p=,096>,05). Öğrencilerin akademik hedef yönelimi düzeyleri arttıkça genel not ortalamalarının pozitif yönde etkilendiği ve arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin kariyer hedefi tutarsızlık düzeyleri ise genel not ortalamasını anlamlı bir şekilde etkilememektedir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Üniversite öğrencilerinin gelecekteki kariyer basamaklarına ulaşabilmeleri adına hedef yönelimleri önem teşkil etmektedir. Bu hedeflerden birisi de akademik hedef yönelimidir. Öğrencilerin bu hedef yönelimi sayesinde ulaşmak istedikleri kariyer basamaklarına daha da yaklaşabilmesi mümkündür. Bu da yüksek düzeyde akademik hedef yönelimi ile gerçekleşebilir. Bu hedef yöneliminin düşük düzeyde olması motivasyonu azaltacağı gibi birtakım tutarsızlıklar da ortaya çıkarabilir. Bu tutarsızlıkların arasında göz önünde tutulması gereken ve öğrencinin iş yaşamının geleceği ile doğrudan ilişkili olan kariyer hedefi tutarsızlığıdır. Bu sebeple özellikle üniversite öğrencilerinin kariyer hedeflerinde tutarsızlık yaşamamaları adına akademik hedefe doğru yönelmeleri gerekmektedir. Bu doğrultuda araştırmanın amacı, Spor Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören lisans öğrencilerinin akademik hedef yönelimi ile kariyer hedefi tutarsızlığı arasındaki ilişkiyi incelemektir. Çalışmaya katılım sağlayan öğrencilere cinsiyet, yaş, bölüm, sınıf ve genel not ortalaması gibi farklı değişkenleri içeren sorular yöneltilmiş ve toplanan veriler istatistiksel analizlere tâbi tutulmuştur.

“H1: Akademik hedef yönelimi düzeyi yüksek öğrencilerde kariyer hedefi tutarsızlık düzeyi düşüktür” doğrulanmıştır. Yapılan Pearson korelasyon analizi sonucuna göre akademik hedef yönelimi düzeyi ile kariyer hedefi tutarsızlık düzeyi arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur ($r=-,101$, $p=,039<,05$). Ulaşılan sonuçlara göre katılımcıların akademik hedef yönelimi düzeyi arttıkça, kariyer hedefi tutarsızlık düzeylerinin negatif yönde etkilendiği ve azaldığı sonucuna ulaşılmıştır (Tablo 8). Akademik hedef yönelimiyle ilgili yapılan başka bir değişkenli araştırmada; Çimen vd. (2022) Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin akademik başarıyla akademik hedef yönelimlerin pozitif yönde ve düşük düzeyde bağıntılı olduğu sonucuna varmışlardır.

“H2: Öğrencilerin genel not ortalamaları ile akademik hedef yönelimi düzeyleri arasında pozitif, kariyer hedefi tutarsızlık düzeyleri arasında negatif yönde ilişki vardır” doğrulanmıştır. Yapılan Spearman korelasyon analizi sonucuna göre katılımcıların genel not ortalamaları ile akademik hedef yönelimi düzeyleri arasında pozitif ($r=,235$); kariyer hedefi tutarsızlık düzeyleri arasında negatif yönde ($r=-,096$) bir ilişki vardır. Ulaşılan sonuçlara göre katılımcıların akademik hedef yönelimleri arttıkça, genel not ortalamaları da artmaktadır. Ayrıca katılımcıların kariyer hedefi tutarsızlık düzeylerinin genel not ortalaması üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığı görülmektedir (Tablo 9). Acee, Cho, Kim ve Weinstein (2012) yaptıkları çalışmada üniversite öğrencilerinin hedef belirginliği ile not ortalaması arasında pozitif, kontrollü motivasyonun ise negatif bir etkisi olduğu sonucuna varmışlardır.

“H3: Cinsiyet değişkenine göre öğrencilerin akademik hedef yönelimi düzeyleri ve kariyer hedefi tutarsızlık düzeyleri farklılaşmaktadır” doğrulanmıştır. Cinsiyet değişkenine göre ulaşılan sonuçlar incelendiğinde AHYÖ (4,318), öğrenme (4,900) ve kanıtlama (4,690) alt boyutunda kadın katılımcıların lehine anlamlı farklılığa ve KHTÖ’de erkek katılımcıların aleyhine (3,099) anlamlı farklılığa ulaşılmıştır. Kaçınma alt boyutunda ise herhangi bir anlamlı farklılığa ulaşılmamıştır (Tablo 3). Araştırmada kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre akademik hedef yönelimi düzeylerinin daha yüksek, kariyer hedefi tutarsızlık düzeylerinin ise daha düşük çıkmasının sebebi, günümüzde değişen toplumsal yapıyla birlikte

kız öğrencilerin gelecek kariyer planlarını sağlam temele oturtturarak ekonomik özgürlüklerine ulaşmak istemeleri olduğu düşünülmektedir. Bu durum, kız öğrencilerin akademik hedef yönelimlerinin artmasına ve kariyer hedefi tutarsızlıklarının azalmasına neden olmaktadır. Araştırmanın bulgusuna paralel olarak Moon ve Park (2018), yaşları 17-26 arasında değişen 341 öğrenci üzerinde yaptıkları çalışmada, erkek öğrencilerin kız öğrencilere kıyasla kariyer hedefi tutarsızlık düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Kayhalak, Ayyıldız Durhan ve Kurtipek (2022) ise 212 kişi üzerinde yaptıkları araştırmada cinsiyet değişkenine göre kariyer hedefi tutarsızlık düzeyinde anlamlı bir farklılığa rastlamamışlar ancak erkeklerin kadınlara göre daha yüksek kariyer hedefi tutarsızlığına sahip oldukları sonucuna ulaşmışlardır. Araştırmanın bulgularından farklı olarak Aytuğ Koşan ve Toroman (2022) yaptıkları çalışmada, üniversite öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre akademik hedef yöneliminde anlamlı farklılıklar bulunmadığını tespit etmişlerdir. Bunun farklılığın sebebi; Aytup Koşan ve Toroman'ın (2022) çalışmasının farklı bir örneklem grubu üzerinde gerçekleştirilmiş olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

“H4: Sınıf değişkenine göre öğrencilerin akademik hedef yönelimi düzeyleri ve kariyer hedefi tutarsızlık düzeyleri farklılaşmaktadır” doğrulanmamıştır. Sınıf değişkenine göre ulaşılan sonuçlar incelendiğinde ölçeklerin genelinde ve alt boyutlarda anlamlı farklılığa ulaşılmamıştır (Tablo 6). Bozyiğit ve Gökbaraz (2020), Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerine yaptıkları kariyer stresi ile ilgili çalışmalarında “Kariyer Belirsizliği ve Bilgi Eksikliği” alt boyutunda sınıflar arası herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı sonucunu bulmuşlardır. Araştırmanın bulgularından farklı olarak Fındıkoğlu (2019) ve Aytuğ Koşan ve Toroman (2022) akademik hedef yöneliminin öğrenme alt boyutunun sınıf değişkeni açısından farklılaştığı sonucunu bulmuşlardır. Fındıkoğlu'nun (2019) gerçekleştirdiği yüksek lisans tez çalışmasında, araştırmanın bulgusundan farklı sonuç bulmasının sebebi, çalışmada yer alan öğrencilerin farklı fakülte ve bölümlerden oluşması ve her birinin sayısal puan türü ile üniversiteye yerleşmiş olmasından kaynaklı olduğu düşünülmektedir. Aytuğ Koşan ve Toroman'ın (2022) çalışmasında, üniversite öğrencilerinin öğrenme alt boyutunda 1. sınıfların akademik hedef yönelimleri, 2. ve 5. sınıflardan daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sebep olarak, yeni bir akademik hayata başlayan öğrencilerin, öğrenmeye yönelik daha çok motivasyona sahip oldukları, bu da öğrenme hedef yönelimlerinin yüksek düzeyde olmasına katkı sağladığı düşünülmektedir.

“H5: Bölüm değişkenine göre öğrencilerin akademik hedef yönelimi düzeyleri ve kariyer hedefi tutarsızlık düzeyleri farklılaşmaktadır” doğrulanmamıştır. Bölüm değişkenine göre ölçek ve alt boyutlardan alınan puanlar incelendiğinde, kanıtlama ($p=,017<,05$) ve kaçınma ($p=,011<,05$) alt boyutu dışındaki ölçeklerde ve alt boyutta anlamlı farklılığa ulaşılmamıştır. Varılan sonuçlara göre kanıtlama alt boyutunda Spor Yöneticiliği Bölümü öğrencileri, Antrenörlük Bölümü öğrencilerine göre; kaçınma alt boyutunda ise Rekreasyon Bölümü öğrencileri, Spor Yöneticiliği Bölümü öğrencilerine göre daha yüksek ortalamaya sahip olduğu tespit edilmiştir (Tablo 5). Bozyiğit ve Gökbaraz (2020) ise “Kariyer Belirsizliği ve Bilgi Eksikliği” alt boyutunda Spor Yöneticiliği Bölümü öğrencilerinin, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği ve Rekreasyon Bölümü öğrencilerinin ortalamalarından daha yüksek olduğu sonucuna varmıştır.

“H6: Yaş değişkenine göre öğrencilerin akademik hedef yönelimi düzeyleri ve kariyer hedefi tutarsızlık düzeyleri farklılaşmaktadır” doğrulanmamıştır. Yaş değişkenine göre elde edilen bulgular incelendiğinde kanıtlama ($p=,026<,05$) ve kaçınma alt boyutunda ($p=,012<,05$) sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre kanıtlama alt boyutunda, 18-20 yaş aralığındaki öğrencilerin ortalaması, 24 yaş ve üzeri aralığındaki öğrencilere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Kaçınma alt boyutunda ise 24 ve üzeri yaş aralığındaki öğrencilerin ortalaması, 18-20 yaş ve 21-23 yaş aralığındaki öğrencilere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (Tablo 4). Fındıkoğlu (2019), AHYÖ’de, öğrenme ve kanıtlama alt boyutunda yaş değişkenine göre anlamlı farklılıklar bulmuş; kaçınma alt boyutunda ise herhangi bir anlamlı sonuca ulaşamamıştır. Kanıtlama alt boyutunda ulaştığı sonuçlar araştırmanın bulgularına paralellik göstermektedir. Öğrenme ve kaçınma alt boyutundaki sonuç ise araştırmanın bulgusundan farklılık göstermektedir.

Sonuç olarak, Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin akademik hedef yönelimlerinin kariyer hedefi tutarsızlıklarıyla negatif yönde anlamlı ilişkiye sahip olduğu görülmektedir. Literatürde bu iki değişkenin ilişkisini araştıran çalışmaya denk gelinmemekle beraber gelecek çalışmalar için aşağıda bazı öneriler verilmiştir:

1. Çalışmanın kapsamını artırmak açısından farklı fakültelerde öğrenim gören öğrencilerin karşılaştırmasını yapmak;
2. Çalışmayı farklı coğrafi bölgelerdeki üniversite öğrencilerine uygulamak;
3. Örneklem grubunu lisansüstü öğrenciler olarak değiştirmek;
4. Anketlerin yanında bazı nitel metotlar (örn. öğrencilerle derinlemesine görüşmeler, odak grup görüşmeleri) ekleyerek karma yöntem çalışması yapmak.

KAYNAKLAR

- Acee, T. W., Cho, Y., Kim, J. I., ve Weinstein, C. E. (2012). Relationships among properties of college students’ self-set academic goals and academic achievement. *Educational Psychology*, 32(6), 681-698. <https://doi.org/10.1080/01443410.2012.712795>
- Akyüz, A. M., ve Durmuş, İ. (2022). Üniversite öğrencilerinin hayatlarını anlamlandırmada işsizlik kaygısı, kariyer hedefi ve kişisel gelişim değişkenlerinin rolü. *Journal of Management and Economics Research*, 20(2), 23-53. <https://doi.org/10.11611/yead.953466>
- Ames, C. (1992). Classrooms: Goals, structures and student motivation. *Journal of Educational Psychology*, 84(3), 261-271. <https://doi.org/10.1037/0022-0663.84.3.261>
- Arslankoç, S., ve Koçak, O. (2023). İstanbul’daki üniversite öğrencilerinin akademik motivasyon, boş zaman yönetimi ve karar vermeyi erteleme eğilimleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 14(2), 150-181. <https://doi.org/10.51460/baebd.1222538>
- Aydın, İ. (2022). *Akademik etik*. Ankara: Pegem Akademi.
- Aytuğ Koşan, A. M., ve Toraman, Ç. (2022). *Tıp Fakültesi öğrencilerinin akademik amaç yönelim düzeylerinin incelenmesi [Öz]*. 13. Uluslararası Eğitimde Yeni Yönelimler Kongresinde sunulan bildiri, Eğitimde Mükemmellik Derneği / Aydın.

- Bozyiğit, E., ve Gökbaraz, N. (2020). Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinde kariyer stresinin belirleyicileri. *Journal of Computer and Education Research*, 8(15), 181-200. <https://doi.org/10.18009/jcer.679874>
- Can, H., Akgün, A. ve Kavuncubaşı, Ş. (2001). *Kamu ve özel kesimde insan kaynakları yönetimi*. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Carver, C. S., ve Scheier, M. (1990). Principles of self-regulation: Action and emotion. E. T. Higgins ve R. M. Sorrentino (Ed.), *Handbook of motivation & cognition: Foundations of social behaviour*. New York: Guilford Press.
- Chamandy, M., ve Gaudreau, P. (2019). Career doubt in a dual-domain model of coping and progress for academic and career goals. *Journal of Vocational Behavior*, 110, 155-167. <https://doi.org/10.1016/j.jvb.2018.11.008>
- Covington, M. V. (2000). Goal theory, motivation, and school achievement: An integrative review. *Annual Review of Psychology*, 51(1), 171-200. <https://doi.org/10.1146/annurev.psych.51.1.171>
- Creed, P. A., ve Hood, M. (2015). The development and initial validation of a scale to assess career goal discrepancies. *Journal of Career Assessment*, 23(2), 308-317. <https://doi.org/10.1177/1069072714535175>
- Çeşmeci, N., Çalışkan, N., ve Özsoy, A. (2020). Turizm Rehberliği öğrencilerinin bireysel kariyer hedefleri ve mesleğe yönelik tutumları. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 8(2), 852-869.
- Çimen, E., Koçyiğit, B., ve Doğan, F. (2022). Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin akademik hedef yönelimleri ile akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Sportive*, 5(2), 69-77. <https://doi.org/10.53025/sportive.1185699>
- Demircioğlu, H., Özdemir, Ö., Özben, H., ve Yılmaz, E. (2023). Günümüz öğrencilerinde kariyer kararı öz-yeterliği. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 10(2), 326-358.
- Fındıkoğlu, F. (2019). *Üniversite öğrencilerinin akademik hedef yönelimi ve iş alanında hedef yönelimi düzeylerinin belirlenmesi ve bu düzeyler arasındaki ilişkinin incelenmesi*, (Yüksek lisans tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Fındıkoğlu, F., ve Gürol, M. (2021). Academic goal orientation: New insights and cultural adaptation of Academic Goal Orientation Questionnaire into the Turkish language. *Georgia Educational Researcher*, 18(1), 72-102. <https://doi.org/10.20429/ger.2021.180104>
- Gömlüksiz, M. N., ve Serhatlıoğlu, B. (2013). Öğretmen adaylarının akademik motivasyon düzeylerine ilişkin görüşleri. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 17(3), 99-127.
- Güldü, Ö., ve Ersoy Kart, M. (2017). Kariyer planlama sürecinde kariyer engelleri ve kariyer geleceği algılarının rolü. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 72(2), 377-400. https://doi.org/10.1501/SBFder_0000002450
- Halitoğlu, B., ve Kısaç, İ. (2023). Lise öğrencilerinde öz yeterliğin hedef yönelimi davranışları üzerindeki etkisinin incelenmesi. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 63(63), 594-607. <https://doi.org/10.29228/SOBIDER.69495>
- Higgins, E. T. (1987). Self-discrepancy: A theory relating self and affect. *Psychological Review*, 94(3), 319-340. <https://doi.org/10.1037/0033-295X.94.3.319>

- Işık, E. (2010). *Sosyal bilişsel kariyer teorisi temelli bir grup müdahalesinin üniversite öğrencilerinin kariyer kararı yetkinlik ve mesleki sonuç beklenti düzeylerine etkisi*. (Doktora tezi). Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Jaffe, D. T., ve Scott, C. D. (1991). Career development for empowerment in a changing work world. J. M. Kummerow (Ed.), *New directions in career planning and the workplace: Practical strategies for counselors* (pp. 33-59). Palo Alto: Consulting Psychologists Press.
- Karasar, N. (2000). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kassaw, K., ve Astatke, M. (2017). Gender, academic self-efficacy and goal orientation as predictors of academic achievement. *Global Journal of Human Social Science: Arts & Humanities - Psychology*, 17(6), 55-65.
- Kaval, U., ve Gökoğlan, K. (2020). Üniversite öğrencilerinin kariyer eğilimleri: Dicle Üniversitesi örneği. *Dicle Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 10(19), 248-260.
- Kayhalak, F., Ayyıldız Durhan, T., ve Kurtipek, S. (2022). Investigation of career goal discrepancy of Individuals who are preparing for PVTTC exams and their reasons for preference. *International Journal of Recreation and Sports Science*, 6(1), 27-32. <https://doi.org/10.46463/ijrss.1135459>
- Korkmaz, O., ve Kırdök, O. (2019). Kariyer Hedefi Geribildirim Ölçeği'nin (KHGÖ) Türkçeye uyarlanması: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 12(2), 494-510. <https://doi.org/10.30831/akukeg.443315>
- Lazcano, L. M., González Chordá, V. M., Manrique Abril, F. G., Cervera Gasch, Á., Mena Tudela, D., Andreu Pejó, L., ve Valero Chillerón, M. J. (2022). Characteristics and determinants of the academic goals in nursing education: A cross-sectional study. *Nurse Education Today*, 114(2), 105402. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2022.105402>
- Moon, S., ve Park, H. (2018). Validation of the Korean version of the Career Goal Discrepancy Scale. *The Journal of Career Education Research*, 31(4), 67-88. <https://doi.org/10.32341/JCER.2018.12.31.4.67>
- Moses, V. (2019). Modelling the effects of goal orientation on the connection between cognitive and metacognitive learning strategies and academic performance of students in Nigeria. *EAS Journal of Psychology and Behavioural Sciences*, 1(1), 20-28.
- Oruç, Ş., ve Sunman, G. (2023). Yaşam amaçları belirleme ile bireysel kariyer planlama arasındaki ilişki. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(46), 299-316.
- Özden, M. C. (2007). *Bireysel kariyer yönetimi*. İstanbul: Akis Kitap.
- Sarıçam, H., ve Erdemir, N. (2019). *Üniversite öğrencilerinin motivasyon düzenleme düzeylerinin belirlenmesi: Bir ölçek uyarlama çalışması [Tam Metin Kitabı]*. H. Ekşi, M. Yüksel ve A. N. Canel (Ed.), IX. Uluslararası Yükseköğretimde Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Araştırmaları Kongresinde sunulan bildiri, Marmara Üniversitesi / İstanbul.
- Sparfeldt, J. R., Brunnemann, N., Wirthwein, L., Buch, S. R., Schult, J., ve Rost, D. H. (2015). General versus specific achievement goals: a re-examination. *Learning and Individual Differences*, 43, 170-177. <https://doi.org/10.1016/j.lindif.2015.08.022>
- Şimşek, M., ve Çelik, A. (2009). *Yönetim ve organizasyon*. Konya: Eğitim Yayınevi.

- Tabachnick, B. G., ve Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics* (6th ed.). Boston, MA: Pearson.
- VandeWalle, D., Cron, W. L., ve Slocum Jr, J. W. (2001). The role of goal orientation following performance feedback. *Journal of Applied Psychology*, 86(4), 629-640. <https://doi.org/10.1037/0021-9010.86.4.629>
- Walker, J. W. (1980). *Human resource planning*. New York: McGraw Hill Higher Education.
- Williams, K. J., Donovan, J. J., ve Dodge, T. L. (2000). Self-regulation of performance: Goal establishment and goal revision processes in athletes. *Human Performance*, 13(2), 159-180. https://doi.org/10.1207/s15327043hup1302_3
- Yam, F. C., Alkın, S., ve Barut, Y. (2020). Kariyer Hedef Tutarsızlık Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *İş ve İnsan Dergisi*, 7(1), 23-32. <https://doi.org/10.18394/iid.629970>
- Yeğintürk, G., ve Siyez, D. M. (2023). Kariyer Hedeflerinde Uyuşmazlık Ölçeği'nin Türkçe Formu'nun üniversite öğrencilerinde psikometrik özelliklerinin incelenmesi. *İşletme Akademisi Dergisi*, 4(2), 143-154. <https://doi.org/10.26677/TR1010.2023>